

Handläggare
Kommunstyrelseförvaltningen
Lena Riddervold
Helena Rindborg
Fanny Schörling
Nämndsekreterare
kommunkansli@tyreso.se

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse
Datum
2022-06-09

Sida
1 (6)
Diarienummer
2021/KS 0106

Mottagare
Kommunledningsutskottet

Utvärdering av hybrida sammanträden

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunledningsutskottet för beslut i kommunstyrelsen

1. Deltagande på kommunstyrelsens sammanträden återgår till fysisk närvaro.
2. Kommunstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram riktlinjer för politiska sammanträden på distans.
3. Nämnderna uppmanas att följa kommunstyrelsens beslutspunkter 1-2.

Kommunstyrelseförvaltningen

Cynthia Runefjärd
Kommundirektör

Elin Waltersson
Chef stöd- och servicekontoret

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2021-10-05 § 234 att under en övergångsperiod om sex månader att inrätta hybrida sammanträdesformer där den fysiska närvaron kompletterades med deltagande på distans, detta beslut förlängdes sedan med sex månader 2022-04-05 § 68. Kommunstyrelseförvaltningen fick även i uppdrag att utvärdera den hybrida sammanträdesformen. En utvärdering har genomförts och presenteras i tjänsteskrivelse och bilagor.

Utvärderingen har genomförts genom en omvärldsanalys, enkätundersökning, samråd med kommunens jurister samt genom en översyn av befintlig lagtext och av SKR:s rekommendationer.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen återgår till fysiska sammanträden där alla ledamöter och ersättare deltar på plats. Endast i undantagsfall kan deltagare få beviljat att delta på distans.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 31 mars 2020 § 53 om närvarorätt vid nämndsammanträden med anledning av den pågående covid-19 pandemin. Beslutet omprövades och förlängdes den 15 september 2020 § 135 samt 9 mars 2021 § 72. Den 5 oktober 2021 § 234 beslutade kommunstyrelsen att gå in i en övergångsperiod om sex månader, till och med april 2022, och praktisera hybrida sammanträdesformer där den fysiska närvaron kompletteras med deltagande på distans. Beslutet innebar även en utvärdering av den hybrida sammanträdesformen vid övergångsperiodens slut.

Kommunstyrelsen beslutade den 5 april 2022 § 68 att förlänga övergångsperioden då en hybrid sammanträdesform tillämpas för att ge mer tid åt utvärderingen samt att ge möjlighet till flexibelt agerande kring sammanträdesformen beroende på hur covid-19 pandemin utvecklas.

I tjänsteskrivelsen presenteras kommunkansliets utvärdering av den hybrida sammanträdesformen.

Lagrum och SKR:s rekommendationer

Enligt kommunallagen (2017:725) 5 kap. 16 § får fullmäktige besluta om ledamöters deltagande i fullmäktiges sammanträden, och enligt 6 kap 24 § får lika så nämndens ledamöter delta på nämndens sammanträden på distans om fullmäktige har beslutat det.

Digital närvaro på sammanträden ska endast ses som ett komplement och fysisk närvaro förespråkas för att säkerställa att nämnden kan sammanträda rättssäkert.¹

Sveriges kommuner och regioner (SKR) hemställde den 29 januari 2021 att regeringen bland annat ska ta initiativ för att förtydliga de rättsliga förutsättningarna för deltagande på distans vid kommunala och regionala sammanträden och tillsätta en utredning med uppdrag att med långsiktigt perspektiv utvärdera och utveckla den nuvarande regleringen om deltagande på distans.

---

¹ Regeringens proposition 2013/14:5
<https://www.regeringen.se/49bb17/contentassets/3f4610c611644aef8ffbaf3e41a3c1d/vital-kommunal-demokrati-prop.-2013145>

Då Tyresö kommun sedan 31 mars 2020 följt ett tillfälligt beslut om deltagande på distans som förlängts ett antal gånger föreslår kommunstyrelseförvaltningen att kommunstyrelsen nu fattar ett beslut som kan nyttjas i ett nytt normalläge och under längre tid. I skrivande stund finns inget datum för när SKR:s hemställan kan tänkas besvaras.

Till dess att de rättsliga förutsättningarna för deltagande på distans tydliggörs bör kommunen utgå från fysisk närvaro där deltagande på distans ses som ett komplement som nyttjas i undantagsfall och beslutas av ordförande. Om ledamot får beviljat att delta på distans ska denne kunna delta i sammanträdet på lika villkor med ljud och bild i realtid. Ordföranden ansvarar för att säkerställa nämndens eller utskottets beslutsförmåga vid tekniska problem.

Alla nämnder i Tyresö kommun är slutna för allmänheten vilket betyder att om en ledamot sitter på distans ska denne befinna sig så att ingen annan kan höra eller se vad som sägs i mötet.

Sekretess

Hantering av sekretessärenden eller sekretessbilagor under ett hybridmöte är svårt. Det ställer bland annat höga krav på den tekniska utrustningen. Idag hålls sammanträden som behandlar känsliga ärenden som rör enskild enbart på plats i kommunens lokaler. Kommunstyrelseförvaltningen rekommenderar att inga ärenden som omfattas av sekretess i någon form behandlas under digitala eller hybrida sammanträden. Om någon ledamot befinner sig på distans ska personen lämna mötet under ärendet som omfattas av sekretess.

Jäv

Digital närvaro försvårar hanteringen av jäv då det är omständligt att kalla tillbaka en deltagare på distans som har anmält jäv.

Omvärldsanalys

Kommuner som frågor ställts till är Haninge kommun, Norrköping kommun, Kiruna stad, Borgholm kommun, Markaryd kommun, Karlstad kommun och Stockholms stad. I samtliga kommuner har man haft hybrida sammanträden under pandemin (ordförande och sekreteraren har varit fysiskt närvarande). Kommunerna har upplevt att de hybrida sammanträdena i det stora hela har fungerat bra.

Synpunkter som har inkommit från de tillfrågade är att sammanträdena inte har varit lika dynamiska som om man skulle ha sammanträtt fysiskt. Detta gäller dock inte Karlstad där man upplevde att debatterna blev längre och att flera debatterade vid hybrida möten. Kommunerna upplever också att deltagandet har varit högre vid hybrida sammanträden.

Samtliga kommuner har haft teknisk support närvarande på sina sammanträden, men de flesta sammanträdena har genomförts utan större problem.

Alla kommuner har återgått till fysiska sammanträden då de anser det vara bättre för dynamiken. Några kommuner har dock valt att ha digitala sammanträden i sina utskott. I samtliga kommuner kan, om särskilda skäl föreligger, ledamöter och tjänstgörande ersättare närvara på distans på sammanträden. Digital närvaro ska då anmälas i god tid innan mötet och det är ordföranden som avgör om närvaro får ske på distans.

Enkät svar

För att samla in berörda åsikter har frågeformulär skickats till alla politiska partier i kommunfullmäktige via de politiska sekreterarna, alla förvaltningar via förvaltningscheferna samt till stödfunktionerna IT och nämndsekreterarna. Svar har inkommit från samtliga förvaltningar, stödfunktioner samt sex av åtta politiska partier.

Resultatet visar att det generellt sett har fungerat bra med sammanträden på distans, det underlättar arbetet för många och sparar tid. Hybrida sammanträdesformer fungerar inte lika tillfredställande som sammanträden helt på distans, men fördelarna överväger nackdelarna. Många betonar att hybrida sammanträden bidrar till ökad närvaro, effektivitet, flexibilitet och tillgänglighet. Tekniken har generellt sett fungerat bra. Det lyfts fram att stödet från IT har varit professionellt och tillfredställande.

Enkät svaren visar även på att hybrida sammanträden bidrar till utanförskap för dem som sitter på distans och att det ökar risken för ofokuserade deltagare på distans. Den numeriska närvaron ökar men inte den mentala närvaron. Övervägande visar svaren att möteskulturen påverkas negativt av hybrida och digitala sammanträden även om någon menar på att möteskulturen inte påverkas nämnvärt.

Stödfunktionerna lyfter fram risk för brister i rättssäkerheten vid hybrida och digitala sammanträden. Att deltagare måste delta i ljud och bild i realtid kan vara svårt att övervaka för nämndsekreteraren samt kan påverkas av tekniska problem. För deltagare som inte deltar i beslutet på grund av jäv finns det inte någon bra lösning för när deltagaren ska kallas tillbaka till mötet då ärendet är behandlat.

Ärendets beredning

Frågeformulär för insamling av synpunkter har skickats till det kommunala pensionärsrådet samt det kommunala funktionshindersrådet, de politiska

partierna i kommunfullmäktige via de politiska sekreterarna och samtliga förvaltningar.

Ärendet har beretts av kommunkansliet, med stöd av enheten juridik och utredning och ITD.

Ärendet skickas till

Efter beslut skickas ärendet till kommunens samtliga nämnder och utskott och till alla förvaltningar för kännedom.

Ekonomiska konsekvenser

Det digitala verktyget Zoom används för digitala politiska möten, kommunens licenser kostar 24 000 kronor per år och finansieras inom ramen för verksamhetsområde 19 (politisk verksamhet). Utöver denna kostnad medför hybrida sammanträden även en personalkostnad för ITD på 35 000 kronor mellan januari och juni 2022.

Prövning av barnets bästa

Ärendet bedöms inte beröra barn varav en prövning av barnets bästa inte har genomförts.

Kommunstyrelseförvaltningens rekommendationer

De nuvarande rekommendationerna från SKR innebär att digitala och hybrida sammanträden bör undvikas och endast tillämpas i undantagsfall på grund av svårigheter att garantera rättssäkerheten.

Enkätsvaren visar på både för- och nackdelar med den hybrida sammanträdesformen. Däremot är lagtexten tydlig i sin nuvarande lydelse att sammanträden ska hållas fysiskt så långt det är möjligt.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att kommunstyrelsen ska besluta att återgå till fysiska sammanträden, där alla ledamöter och ersättare deltar på plats. Endast i undantagsfall, om nämnden inte är beslutsför, kan deltagare få beviljat att delta på distans. Detta på grund av gällande lagtext och SKR:s rekommendation² samt att enkäten även visade stor enighet kring en försämring av möteskulturen och att deltagare på distans är mindre mentalt närvarande än de som deltar fysiskt.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att riktlinjer för politiska sammanträden på distans tas fram. Parallellt med arbetet kommer kommunstyrelseförvaltningen att se över det gemensamma nämndreglementet.

---

² Regeringens proposition 2013/14:5
<https://www.regeringen.se/49bb17/contentassets/3f4610c611644aef8ffbaf3e41a3c1d/vital-kommunal-demokrati-prop.-2013145>

Omvärldsanalysen stärker rekommendationen från kommunstyrelseförvaltningen då alla tillfrågade kommuner valt att återgå till fysiska sammanträden.

Bilagor

1. Bilaga 1 tekniska förutsättningar och support för hybrida sammanträden
2. Svar från Kommunala pensionärsrådet om digitala möten
3. Svar från Kommunala funktionshindersrådet
4. Enkät svar Sverigedemokraterna
5. Enkät svar Barn- och utbildningsförvaltningen
6. Enkät svar Vänsterpartiet
7. Enkät svar Miljöpartiet
8. Enkät svar Centerpartiet
9. Enkät svar Socialdemokraterna
10. Enkät svar Kommunstyrelseförvaltningen
11. Enkät svar Liberalerna
12. Enkät svar Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
13. Enkät svar Moderaterna
14. Enkät svar Kultur- och fritidsförvaltningen
15. Enkät svar Äldre- och omsorgsförvaltningen
16. Enkät svar IT
17. Nämndsekreterarnas utvärdering